

הוראה לחברי בורסה שאינם בנקים ליישום חובות איסור הלבנת הון בפתיחת חשבונות באמצעות

טכנולוגיה לזיהוי מקוון

לפי סעיף 111(ג) (1) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 וסעיפים 4(ד) ו-9(א) (6) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חבר בורסה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א – 2010, ולעניין סעיף 4(ד) לצו בהתייעצות עם ראש הרשות המוסמכת

דברי הסבר

בשנים האחרונות מתחזקת המגמה למעבר לתהליכים דיגיטליים וביצוע פעולות ושירותים, הן ציבוריים והן פרטיים באופן דיגיטלי. הדבר בא לידי ביטוי גם במגמה למעבר לצריכת שירותים פיננסיים באופן מקוון.

הוראה זו נועדה לאפשר לחברי הבורסה שאינם בנקים (להלן: "חברי הבורסה") לפתוח חשבונות ללקוחות מרחוק, ללא הכרח במפגש פיזי עם הלקוח, גם כאשר החשבון אינו חשבון "במערכת סגורה" (דהיינו, כאשר הכספים, ניירות הערך והנכסים הפיננסיים מגיעים מחשבון מקור בבנק או בחבר בורסה אחר וחוזרים אל אותו חשבון מקור), וזאת במטרה לקדם את התחרות בענף הברוקראז' ולאפשר לציבור רחב יותר של משקיעים לבצע פעולות בניירות ערך, פיקדונות ומשמורת בחשבון אצל חבר הבורסה.

ההוראה מפרטת את הדרכים בהן על חבר הבורסה ליישם את החובות החלות עליו על פי הצו כאשר הוא פותח חשבונות ללקוחות באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, לרבות לעניין אופן יישום החובות לזיהוי והכרת הלקוח, לקבלת הצהרה על נהנה ובעל שליטה, לניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, לקביעת מדיניות, לביצוע בקורות, לשמירה על מסמכים ולקביעת מדיניות כלים וניהול סיכונים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.

כתיבת ההוראה נעשתה בהמשך לפרסום הוראות ניהול בנקאי תקין 367 לעניין "בנקאות בתקשורת" וחוזר "התקשרות מרחוק עם מקבל שירות באופן מקוון" אשר פורסם על ידי רשות שוק ההון.

סעיף 1- סעיף ההגדרות

לעניין הגדרת "מקבל שירות" – הגדרה זו כוללת הן מקבל שירות שהוא יחיד והן מקבל שירות שהוא תאגיד, שאינו פועל עבור נהנה (למעט במקרה בו מקור הכספים בחשבון הוא בחשבון משותף למקבל השירות ולבן זוגו), או מנהל תיקים מטעמם. בעניין זה יובהר כי נהנה לעניין הגדרה זו אינו כולל בעל שליטה בתאגיד.

כמו כן נקבע כי מקבל השירות יהיה יחיד, תושב ישראל, שמלאו לו 18 שנים, או תאגיד רשום בישראל.

סעיף 2 - תנאים לפתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון

נוכח הסיכונים הכרוכים בזיהוי מקוון נקבעו בהוראה תנאים אשר בהתקיימם בלבד רשאי חבר הבורסה לעשות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, כמפורט להלן.

סעיף 2(א) - ביצוע הערכת סיכונים וניהול הסיכונים

בהתאם לחובות הקבועות בסעיף 18 לצו לצורך ניהול והפחתת הסיכונים הכרוכים בזיהוי מקוון, על חבר הבורסה לזהות להבין ולהעריך את סיכוני הלבנת הון ומימון טרור הטמונים בזיהוי מקוון, וליישם תכנית למזעור הסיכונים שזוהו לרבות הטמעת בקורות מתאימות. בעניין זה על חבר הבורסה להבחין, בין היתר, בין מקבל שירות שהוא יחיד למקבל שירות שהוא תאגיד.

סעיף 2(ב) ו- 3 - קביעת מדיניות ואחריות הדירקטוריון

בהתאם לחובות הקבועות בסעיף 18 לצו, חבר הבורסה נדרש לקבוע מדיניות לשימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, אשר תכלול, לכל הפחות, התייחסות לנושאים הקבועים בהוראה. על הדירקטוריון לדון ולאשר את המדיניות, לרבות מסגרת לניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור הנובעים מהליך הזיהוי המקוון, אחת לשנתיים לכל הפחות ובכל שינוי מהותי בפעילות חבר הבורסה, בסוג השירותים המוצע, או בסביבה העסקית, הטכנולוגית או הרגולטורית של חבר הבורסה.

בנוסף, הדירקטוריון נדרש לדון ולאשר מראש את אפשרות השימוש בזיהוי מקוון, ובכלל זה את הטכנולוגיה שתשמש את חבר הבורסה בביצוע זיהוי מקוון.

הדירקטוריון נדרש לוודא את יישומה ויעילותה של המדיניות לזיהוי מקוון, מעת לעת ובהתאם להערכת הסיכונים, וזאת, בין היתר, על ידי קביעת נהלי עבודה וקבלת דיווחים שוטפים בעניין זה.

סעיף 4 - אחראי זיהוי מקוון

בהתאם לחובות, הקבועות בסעיף 18 לצו, כדי לוודא את יישום מדיניות השימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, כפי שאושרה על ידי הדירקטוריון, ולצורך פיקוח ובקרה על אופן השימוש בטכנולוגיה זו, על חבר הבורסה למנות אחראי לזיהוי מקוון. כאחראי ימונה חבר הנהלה בחבר הבורסה או כפוף במישור לחבר הנהלה או אחראי איסור הלבנת הון ומימון טרור בחבר הבורסה, אשר יהיה עצמאי במילוי חובותיו וימלא את תפקידיו באפקטיביות.

סעיף 5 - ביקורת פנימית

בהתאם לחובות הקבועות בסעיף 18 לצו תפקידה של הביקורת הפנימית, בין היתר, לבחון את תקינותם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור בפתיחת חשבונות

באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, קיומן של חולשות בבקורות הפנימיות ושיפור הליכי הבקרה בתחום פעילות זה.

סעיף 6- זיהוי מקבל שירות שהוא יחיד באופן מקוון

חבר הבורסה רשאי לזהות מקבל שירות שהוא יחיד או מורשה חתימה מטעם מקבל שירות שהוא תאגיד, באופן מקוון, באמצעות אחת משתי הדרכים שנקבעו בסעיף 6 להוראה.

זיהוי מקבל השירות באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון בהתאם ובכפוף לתנאים הקבועים בהוראה זו, עולה כדי זיהוי פנים אל פנים שאושר על ידי יושבת ראש הרשות בהתאם לסמכותה לפי סעיף 9(א)(6) לצו.

כך, בהתאם להוראות סעיף 4(ד) לצו אישרה יושבת ראש הרשות בהיוועצות עם ראש הרשות המוסמכת כהגדרתה בחוק, כי אימות פרטי הזיהוי כנדרש בסעיף 4(א)(1) לצו אפשר ויבוצע באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, חלף הצגת תעודת זהות במקור או העתק מאושר (כהגדרת מונח זה בצו) של תעודת הזהות. זיהוי מקבל השירות באמצעות היוועדות חזותית יעשה על פי תעודת זהות של מקבל השירות ומסמך זיהוי נוסף, וכבקה נוספת נדרש חבר הבורסה לקבל העברה בנקאית מחשבון אחר של אותו בעל חשבון בחבר בורסה אחר או בתאגיד בנקאי, או מחשבון אחר, שבעל החשבון הוא אחד מהשותפים בו, בחבר בורסה אחר או בתאגיד בנקאי.

כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 4(ד) לצו אישרה יושבת ראש הרשות בהיוועצות עם ראש הרשות המוסמכת כהגדרתה בחוק, כי אימות פרטי הזיהוי כנדרש בסעיף 4(א)(1) לצו אפשר ויבוצע באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, חלף הצגת תעודת זהות במקור או העתק מאושר (כהגדרת מונח זה בצו) של תעודת הזהות. זיהוי באמצעות טכנולוגיה להיוועדות חזותית יעשה באמצעות תעודת הזהות של מקבל השירות אשר תוצג לחבר הבורסה בעת פתיחת החשבון באמצעות הטכנולוגיה. כמו כן, על מנת להגביר את הוודאות לגבי מקוריות התעודה וכי היא שייכת למקבל השירות, נוספו מספר בקורות טכנולוגיות המפורטות בהוראה.

החובה להשוות את פרטי הזיהוי עם מרשם האוכלוסין ולשמור תיעוד בדיקה זו, כמפורט בסעיף 4(א)(1) לצו, עומדת בעינה גם כאשר מתבצע זיהוי מקוון.

סעיף 7- טכנולוגיה להיוועדות חזותית (Video Conference)

הליכי זיהוי ואימות של מקבל שירות שהוא יחיד המתבצעים באמצעות טכנולוגיה להיוועדות חזותית, המחייבת תקשורת וידאו ואודיו בזמן אמת, יעשו על פי שני מסמכי זיהוי, כמפורט בהוראה. בנוסף, כבקה נוספת, בחבר הבורסה תתקבל העברה בנקאית מחשבון אחר של אותו בעל חשבון, או מחשבון

אחר שבעל החשבון הוא אחד מהשותפים בו, בחבר בורסה אחר או בתאגיד בנקאי. על חבר הבורסה לאמת כי הכספים אכן הועברו מחשבון על שם בעל החשבון אצל חבר הבורסה כמפורט בסעיף.

סעיף 8- טכנולוגיה לזיהוי חזותי

לגבי טכנולוגיה לזיהוי חזותי נדרשת תקשורת וידאו ואודיו היכולה להיות בזמן אמת או שלא בזמן אמת. אם מקבל השירות בוחר לעבור את תהליך הזיהוי שלא בזמן אמת, קובעת ההוראה בקרות נוספות על התהליך וזאת על מנת לוודא כי התמונה המוצגת בתהליך הזיהוי והאימות היא של אדם ממשי וכי הליך הזיהוי של מקבל השירות נעשה כדיון. כמו כן, נקבעו בקרות על מנת להגביר את הודאות לגבי מקוריות התעודה וכי היא שייכת למקבל השירות. חבר הבורסה נדרש לוודא כי האיכות הטכנית של הטכנולוגיה (כגון איכות תקשורת ואיכות תמונת הוידאו והקול) תהא גבוהה, כך שהזיהוי יבוצע ברמת ודאות גבוהה.

בקרה נוספת הקיימת בסעיף היא כי הטכנולוגיה לא תאפשר הזנה של פרטי זיהוי מסוג מספר זהות, ותאריך הנפקת תעודת הזהות, ככל שהאימות מבוצע מול מרשם האוכלוסין, אלא על הטכנולוגיה להזין בעצמה פרטים אלה מתוך התעודה המזהה.

את שאר פרטי הזיהוי המפורטים בסעיף 3(א) לצו מקבל השירות יכול להזין בעצמו ובלבד שנציג חבר הבורסה יבדוק שדות אלה אל מול התעודה המזהה של מקבל השירות. כמו כן, נקבעה בקרה של אימות למספר הטלפון של מקבל השירות באמצעות OTP.

בעניין זה יצוין כי בסעיף 2(ג) להוראה נקבעה החובה לקבל מספק הטכנולוגיה לזיהוי חזותי חוות דעת מומחה ערוכה כדיון, בהתאם לתוספת הראשונה לפקודת הראיות, שתפרט, בין היתר, את יכולות המערכת שפיתח, אופן ביצוע הזיהוי ואימות הזהות והפוטנציאל לזיהוי שגוי. חוות דעת זו היא חלק מתהליך שעל החברה לבצע על מנת לבחון את יכולות המערכת כאמור והיא נועדה בראש ובראשונה לשרת תהליך זה. בנוסף, חוות הדעת האמורה עשויה לשמש בסיס לבחינת טענות משפטיות בהליכים משפטיים שיבקשו לתקוף את מהימנות תהליכי הזיהוי ואימות הזהות שמבצע ספק הטכנולוגיה.

סעיף 9 – מקבל שירות שהוא תאגיד

חבר הבורסה רשאי להמשיך ולקבל את מסמכי התאגיד הנדרשים בהתאם לסעיף 4(א)(3) לצו באותו האופן שקיבל עד כה. אולם, בנוסף, ניתנת האפשרות לקבל באופן מקוון את המסמכים אותם נדרש לקבל בהתאם לצו כמסמכי מקור או כהעתק מאושר, כשהם חתומים בחתימה אלקטרונית, כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א – 2001, של עורך הדין, העונה על תכליות הוראות הצו בעניין זה.

סעיף 10- קבלת הצהרה על נהנה ובעל שליטה

בהתאם להוראות הצו, על חבר הבורסה לקבל מהמבקש לפתוח חשבון הצהרה בחתימת מקור, אם הוא פועל בעבור עצמו או בעבור נהנה, ובמקרה של פתיחת חשבון לתאגיד - הצהרה מיהו בעל השליטה בתאגיד.

תכלית החקיקה במקרה זה היא מהימנות החתימה. הסיכון בקבלת חתימה שאינה במקור הוא ראייתי, דהיינו, שבמסגרת הליכים משפטיים או הליכי חקירה, האדם הרשום כבעלים בחשבון עלול להכחיש כי הוא זה שחתם על המסמך.

בהתאם להוראה נדרשת חתימה מקוונת של המבקש לפתוח חשבון על הצהרה כי אין נהנים מלבדו בחשבון ולמעט במקרה שבו מקור הכספים בחשבון הוא בחשבון משותף למקבל השירות ולבן זוגו, שאז הצהרת המבקש לפתוח חשבון יכולה להיות שאין נהנים מלבדו בחשבון פרט לבן זוגו. במקרה של תאגיד נדרשת חתימה מקוונת של המבקש לפתוח חשבון על הצהרה מיהם בעלי השליטה. בנוסף נדרש תיעוד באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי מקוון (בהקלטת תקשורת וידאו - אודיו), של המבקש לפתוח חשבון מזהיר על כך בוידאו ובקולו. דרישות אלה חלות הן בפתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה להוועדות חזותית והן בפתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון. הנ"ל, בצירוף עמידה במכלול העקרונות שבהוראה, מגשימים את תכלית החקיקה לקבלת הצהרה על נהנה במקור ברמת וודאות גבוהה, ומפחיתים את הסיכונים כי האדם יוכל להכחיש כי הוא זה שהצהיר בוידאו ובקולו. משכך, בהתאם להוראה ניתן לראות בשילוב החתימה המקוונת, תיעוד הוידאו-אודיו הנ"ל והעמידה במכלול העקרונות שבהוראה, כחתימה במקור, וזאת בשים לב לתכלית החקיקה ולהנחיית היועץ המשפטי לממשלה בהקשר לגיבוש הסדרים דיגיטאליים.¹

סעיף 11 – זיהוי מקוון באמצעות צד שלישי

שימוש בשירותי מיקור חוץ טומן בחובו סיכונים ובהם אספקת שירותים באיכות נמוכה, תלות בנותן שירות במיקור חוץ, ניגודי עניינים פוטנציאליים בין נותן שירות במיקור חוץ ופעילויותיו האחרות לבין נותן השירותים הפיננסיים ולקוחותיו, דליפת מידע רגיש, חשש להעדר בקורות מספקות ומנגנוני פיקוח.

על כן, באופן העולה בקנה אחד עם המלצות ארגון ה-FATF², נקבע כי מיקור חוץ של פעילות הנוגעת לביצוע זיהוי מקוון יבוצע על ידי נותן שירות במיקור חוץ שיימצא מתאים להענקת שירותים אלה

¹ ראה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מיום 10 באוקטובר 2019 שעניינה "כללים מנחים לגיבוש הסדרים דיגיטליים" לצפייה [לחץ כאן](#). בהתאם להנחיה ניתן לראות במסמך דיגיטלי כעונה על דרישות המקור שבדין אם הוא ממלא את תכלית החקיקה. כן נקבע בהנחיה זו כי אין הכרח לקיים את כל תכליות דרישות החתימה באמצעות החתימה דווקא, אלא ניתן לעשות שימוש בכלים אחרים להגשמת אותן תכליות שזוהו (עמוד 15).

² הבהרה להמלצה מספר 17, עמוד 76 לעדכון מסמך ההמלצות של FATF, אוקטובר 2018
<https://www.justice.gov.il/Units/HalbantHon/docs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>

מבחינת הטכנולוגיה, המיומנות והידע שברשותו, ובלבד שהיחסים בינו לבין נותן השירותים הפיננסיים הוסדרו בהסכם כתוב ומוגדר היטב, וכן כי נקבעו הסדרי בקרה ופיקוח אפקטיביים.

כמו כן, יובהר כי שימוש בשירותי מיקור חוץ לא מפחית או מעביר חובות ואחריות שחלות על חברי הבורסה לפי הוראות הדין.

סעיף 12- הליך הכרת הלקוח

בהתאם לאמור בסעיף 2 לצו, הליך הכרת הלקוח יבוצע לפי מידת הסיכון של מקבל השירות להלבנת הון ולמימון טרור. בהליך פתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון קיים חשש לניצול הליך פתיחת החשבון לצורך ביצוע עבירות הלבנת הון או מימון טרור.

משכך נקבע בהוראה, כי חשבון שמקבל השירות בו זוהה באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, יסומן ככזה במערכות המחשב של חבר הבורסה ויבוצע בו מעקב מוגבר למשך תקופה שתקבע על ידי חבר הבורסה, ובהתאם להערכת הסיכונים שביצע חבר הבורסה.

יחד עם זאת, רמת הסיכון של מקבל השירות שזוהה באופן מקוון תקבע ותותאם להליך הכרת הלקוח שיבוצע לו. הסעיף מבהיר כי מעבר לזיהוי ולאימות זהותו של מקבל השירות באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, אין חובה על חבר הבורסה לבצע את הליך הכרת הלקוח באמצעות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, ובלבד שחבר הבורסה נקט באמצעים לוודא כי המשיב לשאלון הכרת הלקוח ומקבל השירות המזוהה והמאומת, הם אותו אדם.

סעיף 13- שמירה ואבטחת מידע

על מנת לאפשר בקרה של חבר הבורסה וכדי שהגורמים המוסמכים יוכלו לפקח על חבר הבורסה ולברר בעתיד אירועים בהם קיים חשש להלבנת הון ומימון טרור, כמו גם לעמוד בהוראות הצו לעניין שמירה ותיעוד של הליכי הזיהוי והאימות, קובעת ההוראה כי חבר הבורסה ישמור עותק דיגיטלי של תהליך הזיהוי של מקבל השירות במלואו, לרבות של סרטון הוידאו- אודיו וסריקת כל מסמכי הזיהוי ומסמכים נוספים שהוצגו באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי מקוון. בעניין זה מובהר בהוראה כי אין בהוראה כדי לגרוע מחובות חבר הבורסה לפי תקנות הגנת הפרטיות, ובכלל זה ההוראות המתייחסות למאגר מידע הכולל מידע ביומטרי.

בהתאם לקבוע בהוראה, על חבר הבורסה לוודא כי מידע רגיש הכולל פרטיים אישיים ומסמכים מזהים של מקבלי השירות, יאוחסן בשרת המאובטח בפני גישה של גורמים שאינם מורשים, ויגובה באופן תדיר. יצוין כי שמירה כאמור תחייב הודעה למקבל השירות, בהתאם לחובות המפורטות בסעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות, ומתן הסכמתו לכך.

אחד התנאים הנדרשים מחבר הבורסה על מנת שיהיה רשאי לעשות שימוש באישור יושבת ראש הרשות לבצע זיהוי פנים אל פנים ולבצע את אימות פרטי הזיהוי באמצעות זיהוי מקוון כאמור לעיל הוא שיידע את מקבל השירות על המידע שישמר, לרבות כי נאסף ונשמר אודותיו מידע ביומטרי, לאיזה צורך ישמר, הגורמים אשר עשויים להיות בעלי נגישות למידע ומשך הזמן שהמידע ישמר, וכן לגבי סיכונים הקשורים באבטחת המידע והגנת הפרטיות ויקבל את הסכמת מקבל השירות לכך, והכל בהתאם לחוק הגנת הפרטיות.

תנאי הכרחי נוסף שנועד לאפשר לתקף ראייתית את תהליך הזיהוי באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי חזותי, קובע כי על חבר הבורסה לבצע תהליך לעריכת רשומה מוסדית, שתיסמך על חוות דעת של גורם משפטי אצל חבר הבורסה, כמפורט בסעיף 36(א) לפקודת הראיות, ובמסגרת זו חבר הבורסה יכלול את הסרטון שצולם במהלך ההזדהות החזותית באמצעות הטכנולוגיה.

הן שמירת הסרטון שצולם במהלך ההזדהות החזותית באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי חזותי, הן שמירת הסרטון שצולם במהלך ההוועדות החזותית, והן שמירת הסרטון שבו תועד המקבל השירות מזהיר בנוגע לנהנה או לבעל השליטה, נדרשות לצורכי בקרה פנימית וחיזונית. הן נדרשות בין היתר גם על מנת שבמהלך חקירה או הליך משפטי ניתן יהיה להתרשם באופן ישיר, האם האדם שבעניינו או בקשר אליו מתנהל ההליך המשפטי הוא זה שמצולם בסרטון.

במקרה של זיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, חבר הבורסה נדרש לשמור את מספר הטלפון ומספר הברזל (IMEI) של מכשיר הנייד של מקבל השירות רק אם מדיניות היצרן מאפשרת זאת.

סעיף 14- בקרה וניהול סיכונים בהליך פתיחת חשבון וניהול

במסגרת יישום סעיפים 2, 11 ו- 18 לצו, בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים ולרמת הסיכון של מקבל השירות, חבר הבורסה ישקול שלא לבצע את הליך הזיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון או להפסיקו, או לחסום את הפעילות בחשבון קיים, והכל לפי מידת הסיכון והעניין. במקרה שעלה חשש להלבנת הון ומימון טרור, על חבר הבורסה לשקול לזהות את מקבל השירות פנים אל פנים ו/או להגיש דיווח על פעולה בלתי רגילה או שלא לפתוח את החשבון כלל, והכל בהתאם לנסיבות ומידת הסיכון.

סעיף 15- אמצעי ניטור ובקרה על הפעילות

במסגרת יישום סעיפים 2, 11 ו- 18 לצו, על חבר הבורסה, המבצע זיהוי מקוון, למפות את הסיכונים הייחודיים ולקבוע דרכים לצמצומם. בנוסף, עליו להטמיע מערך ניטור ובקרה ייעודי שבין היתר, יזהה פעולות חריגות שיבוסס גם על אנומליות טכנולוגיות, תפעוליות ועסקיות.

סעיף 16- אישור יושבת ראש הרשות

לאור העובדה כי מדובר בשימוש בפלטפורמה חדשה, על חבר הבורסה, המעוניין לעשות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי חזותי, לקבל לכך את אישור יושבת ראש הרשות. על חבר הבורסה להגיש בקשה לקבלת אישור כאמור, תוך הצגת המידע הנדרש בסעיף.

הסעיף מבהיר כי כל שינוי מהותי בטכנולוגיה או בשירות הניתן על ידי חבר הבורסה באמצעות הטכנולוגיה, מחייב קבלת אישור יושבת ראש הרשות בטרם יישומו.

ההוראה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 11(ג)(1) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "החוק") וסעיפים 4(ד) ו-9(א)(6) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חבר בורסה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א – 2010 (להלן: "הצו"), ולעניין סעיף 4(ד) לצו בהתייעצות עם ראש הרשות המוסמכת כהגדרתה בחוק, להלן הוראותיי:

1. הגדרות

"הצו" או "צו איסור הלבנת הון" צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חבר בורסה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א – 2010;

"זיהוי מקוון" הליכי זיהוי ואימות פרטי זיהוי של מקבל שירות המתבצעים באחת מהדרכים המפורטות בסעיף 6 להוראה;

"חבר בורסה" חבר בורסה שאינו בנק;

"חוק הגנת הפרטיות" חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981;

"חתימה אלקטרונית" כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, תשס"א – 2001;

"טכנולוגיה להיוועדות חזותית" טכנולוגיה המאפשרת תקשורת בין שני מוקדים או יותר, שבה מועברים תמונות וידאו וקול בזמן אמת, ובלבד שתהא מאובטחת ומוצפנת לצורך מניעת זליגת מידע, לשמירת סודיות ומהימנות המידע;

"טכנולוגיה לזיהוי חזותי" טכנולוגיה לזיהוי המבוססת על תקשורת וידאו ואודיו בין נותן השירות למקבל השירות. תקשורת כאמור יכולה להיות באמצעות אינטראקציה חזותית בזמן אמת או באמצעות צילום וידאו שלא בזמן אמת; ובלבד שתהיה מאובטחת

ומוצפנת לצורך מניעת זליגת מידע, לשמירת סודיות ומהימנות המידע;

טכנולוגיה המשמשת לזיהוי מקוון כהגדרתו לעיל;

יחיד שבעל חשבון ייפה את כוחו לפעול בחשבון וכן מנהל תיקים, ובלבד שהוא רשום אצל חבר הבורסה כמי שרשאי לפעול בחשבון, ואם בעל חשבון הוא תאגיד, מורשה החתימה של התאגיד;

כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995;

המבקש להיות בעל חשבון בחבר הבורסה, בעל חשבון בחבר הבורסה או מורשה חתימה, שהוא אחד מאלה:

1. יחיד תושב ישראל שמלאו לו 18 שנה ובלבד שאין בחשבון נהנה זולת בעל החשבון; למעט במקרה בו מקור הכספים בחשבון הוא בחשבון משותף למקבל השירות ולבן זוגו.

2. תאגיד ובלבד שאין בחשבון נהנה זולת בעל החשבון; לעניין חשבון של תאגיד, "נהנה" – למעט בעל שליטה בתאגיד.

3. מנהל תיקים של אחד מאלה;

הגורם שפיתח את הטכנולוגיה לזיהוי חזותי. פותחה הטכנולוגיה על ידי חבר הבורסה עצמו, יחולו הסעיפים הקשורים לספק הטכנולוגיה בהוראה זו, בשינויים המחויבים, ביחס לחבר הבורסה.

פקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א – 1971.

כהגדרתו בסעיף קטן (1) להגדרת תאגיד בסעיף 1 לצו.

תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017.

"טכנולוגיה לזיהוי מקוון"

"מורשה חתימה"

"מנהל תיקים"

"מקבל שירות"

"ספק הטכנולוגיה"

"פקודת הראיות"

"תאגיד"

"תקנות אבטחת הפרטיות"

2. תנאים מקדימים ועקרונות לשימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון

חבר הבורסה רשאי לאפשר פתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, בכפוף לקיומם של התנאים המפורטים להלן. באחריות חבר הבורסה:

א. ביצוע הערכת סיכונים

(1) בהתאם לחובה הקבועה בסעיף 18 לצו - לזהות, להבין ולהעריך סיכוני הלבנת הון ומימון טרור הכרוכים בתהליך פתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, וליישם תכנית למזעור הסיכונים שזוהו, לרבות הטמעת בקורות מתאימות והטלת מגבלות על הפעילות בחשבון, והכל בהתאם לגישה מבוססת סיכון. הערכת הסיכונים תתבצע הן ברמת מקבל השירות הבודד והפעולה הבודדת והן בראייה רוחבית של הפעילות המתקיימת אצל חבר הבורסה, ותוך הבחנה בין מקבל שירות שהוא יחיד ומקבל שירות שהוא תאגיד.

(2) במסגרת הערכת הסיכונים נדרשת הבנת מרכיבי הטכנולוגיה וכיצד הם עונים על דרישות של איסור הלבנת הון ומימון טרור. על חבר הבורסה להתייחס ל"רמת הוודאות" ("assurance level") של הטכנולוגיה, ולקבוע ספים טכנולוגיים מינימליים שטכנולוגיה כאמור תידרש לעמוד בהם, על מנת שניתן יהיה להסתמך עליה לצורך פתיחת החשבון.

ב. קביעת מדיניות לשימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון

בהתאם לחובה הקבועה בסעיף 18 בצו - לקבוע מדיניות לזיהוי מקוון אשר תכלול, לכל הפחות, התייחסות לנושאים הבאים:

- (1) הגדרת מאפייני החשבונות לגביהם ניתן לעשות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, לרבות סוגי השירותים הניתנים, רמת הסיכון של מקבל השירות, ובכלל זה הסיכון של מקבל שירות שהוא תאגיד לעומת מקבל שירות שהוא יחיד, היקף הפעילות בחשבון הן ברמת העסקה הבודדת והן בראייה רוחבית, וסוג הפעילות בחשבון.
- (2) זיהוי, הבנה והערכה של סיכוני הלבנת הון ומימון טרור הטמונים בתהליך פתיחת חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, ויישום תכנית למזעור הסיכונים, כמפורט בסעיף 3(א).
- (3) קביעת בקורות ואמצעי ניטור שוטפים על השימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון ועל הפעילות בחשבונות בהם מקבל שירות זוהה באמצעות זיהוי מקוון, כמפורט בסעיפים 14 ו- 15 להלן.
- (4) קביעת דרישות טכנולוגיות מינימאליות לשם הסתמכות על הליך זיהוי מקוון לצורך פתיחת החשבון, בהתאם להערכת הסיכונים שביצע חבר הבורסה.
- (5) הגדרת דרישה לאיכות טכנית של הטכנולוגיה לזיהוי מקוון (כגון איכות תקשורת ואיכות התמונה והקול), כך שהזיהוי יבוצע ברמת ודאות גבוהה.

- (6) שמירה, אבטחה וגיבוי של המידע שמתקבל בתהליך הזיהוי המקוון בהתאם לסעיף 13 להלן.
- (7) עקרונות אבטחת מידע בתקשורת בין מקבל השירות לבין חבר הבורסה.
- (8) הגדרת משאבים נאותים אשר יוקצו לצורך ביצוע הליך זיהוי מקוון (לרבות כוח אדם מיומן וציוד טכני).
- (9) קביעת בעלי תפקידים בחבר הבורסה, אחריותם וסמכותם בכל הנוגע להליך הזיהוי המקוון.
- ג. במקרה של זיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, לקבל מספק הטכנולוגיה חוות דעת מומחה ערוכה כדיון, בהתאם לתוספת הראשונה לפקודת הראיות, שתפרט, בין היתר, את יכולות המערכת שפיתח, אופן ביצוע הזיהוי ואימות הזהות והפוטנציאל לזיהוי שגוי.
- ד. במקרה של זיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, לקבל אישור מיושבת ראש רשות ניירות ערך, כמפורט בסעיף 16 להלן.

3. אחריות הדירקטוריון

- במסגרת יישום החובות הקבועות בסעיף 18 לצו באחריות דירקטוריון חבר הבורסה, בין היתר:
- א. להעריך לפחות אחת לשנה את מידת האפקטיביות של הערכת הסיכונים בחבר הבורסה כאמור בסעיף 3(א), ולנקוט אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים להבטיח את עדכונה במידת הצורך.
- ב. לדון ולאשר מראש את אפשרות השימוש בזיהוי מקוון ובכלל זה את הטכנולוגיה שתשמש את חבר הבורסה בביצוע זיהוי מקוון.
- ג. לדון ולאשר את מדיניות השימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, לרבות מסגרת לניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור הנובעים מהליך הזיהוי המקוון אחת לשנתיים לפחות ובעת כל שינוי מהותי בפעילות של חבר הבורסה, בסוג השירותים המוצע, או בסביבה העסקית, הטכנולוגית או הרגולטורית של חבר הבורסה.
- ד. לנקוט אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים להבטיח את יישומה ויעילותה של המדיניות לזיהוי מקוון מעת לעת בהתאם לצורך ולהערכת הסיכונים.
- ה. לנקוט אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים להבטיח כי עיקרי המדיניות לזיהוי מקוון הובאו לידיעת העובדים הרלוונטיים.
- ו. לנקוט אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים להבטיח קביעת נהלי עבודה לצורך יישום המדיניות לזיהוי מקוון ואבטחת יישומם.

- ז. לקבוע דיווחים נדרשים בקשר לזיהוי מקוון, לרבות מאחראי הטכנולוגיה לזיהוי מקוון כאמור בסעיף 4(ג)(2) להלן, ובכלל זה הגדרת מקבלי הדיווחים, מועדי הדיווחים, אירועים חריגים וכשלים בעלי השפעה מהותית המחייבים דיווח מיידי, ומתכונתם.
- ח. לנקוט אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים להבטיח כי החברה הקצתה משאבים נאותים לניהול סיכונים, יישום בקרות ואמצעי ניטור וכי נקבעו תחומי אחריות ברורים והוקצו מנהלים ועובדים בעלי כישורים וניסיון מתאימים.
- ט. לנקוט אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים להבטיח כי החברה הקצתה משאבים נאותים למעקב אחרי התפתחויות טכנולוגיות בתחום הטכנולוגיה לזיהוי מקוון והסיכונים הכרוכים בהן.
- י. לדון בממצאי הביקורת הפנימית הקשורים לתחום הזיהוי המקוון, וכן לעקוב אחר יישום ההמלצות או תיקון הליקויים שנמצאו בביקורת.

4. אחראי לזיהוי מקוון

- א. במסגרת יישום החובות הקבועות בסעיף 18 לצו חבר הבורסה ימנה אחד מאלה לתפקיד אחראי לזיהוי מקוון :
- (1) אחראי איסור הלבנת הון ומימון טרור שמונה לפי סעיף 8 לחוק.
- (2) חבר הנהלה בחבר הבורסה או כפוף במישרין לחבר הנהלה.
- ב. לאחראי לזיהוי מקוון יהיו העצמאות, הסמכות, הבכירות, המשאבים, הכישורים הידע והניסיון לבצע את תפקידיו באפקטיביות.
- ג. באחריותו של אחראי לזיהוי מקוון, בין היתר :
- (1) ליעץ לדירקטוריון ולהנהלה בנושא זיהוי מקוון.
- (2) לדווח למנהל הכללי ולדירקטוריון בקשר לשימוש בזיהוי מקוון בהתאם לסעיף 3(ז) לעיל.
- (3) לוודא את יישום המדיניות לזיהוי מקוון אצל חבר הבורסה ולפקח על אופן השימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון ועל הסיכונים הגלומים בה.
- (4) לעקוב אחר התפתחויות טכנולוגיות בתחום הזיהוי המקוון, והסיכונים הכרוכים בהן.
- (5) לוודא כי חבר הבורסה קבע נהלי עבודה לזיהוי מקוון, לרבות בנושאים שלהלן :
- (א) תהליך גיוס עובדים העוסקים בזיהוי מקוון, בחינת מהימנותם, מיומנותם והתאמתם לתפקיד.

(ב) האיכויות הטכניות של הטכנולוגיה לזיהוי מקוון, ובכלל זה איכות התקשורת, התמונה והקול ואופן ותנאי הצילום של מסמכי הזיהוי ושל מקבל השירות (כגון: רציפות תמונה וקול, רזולוציה, ניגודיות, בהירות, תאורה, גודל תמונה).

(ג) נסיבות בהתקיימן יופסק תהליך הזיהוי המקוון, שיתייחסו הן להיבטים טכנולוגיים והן לרמת הסיכון של מקבל השירות, לרבות הסיכון של מקבל שירות שהוא תאגיד להבדיל מיחיד.

(ד) הליך זיהוי מקוון למורשה חתימה של תאגיד, תוך התייחסות לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור לעניין זיהוי מקוון, של מקבל שירות שהוא תאגיד.

(ה) תסריטי שיחה לביצוע ההליך מול מקבל השירות שיכללו בן היתר הסבר מפורט על תהליך הזיהוי המקוון, הבהרה כי הליך הזיהוי המקוון, לרבות המסמכים הנלווים שנמסרו על ידו, מתועדים ונשמרים אצל חבר הבורסה, וקבלת הסכמת מקבל השירות לאמור, כמפורט בסעיף 13(ו) להלן.

(ו) הגברת מודעות מקבל השירות לסיכונים הגלומים בזיהוי מקוון, לרבות אלו הקשורים באבטחת מידע ובהגנת הפרטיות, באופן שיתרום להפחתת סיכונים אלו.

(6) להנחות את העוסקים בזיהוי מקוון ולקבוע עבורם תכנית הכשרה, שתעודכן מעת לעת ובהתאם לצורך.

5. ביקורת פנימית

במסגרת יישום החובות הקבועות בסעיף 18 לצו, הביקורת הפנימית תבחן באופן תקופתי, בין היתר, את תקינותם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור בפתיחת חשבונות באמצעות זיהוי מקוון, קיומן של חולשות בבקורות הפנימיות ושיפור הליכי הבקרה בתחום פעילות זה.

6. הליכי זיהוי מקוון

בכפוף לקיום הדרישות הקבועות בהוראה זו חבר בורסה רשאי לבצע זיהוי של מקבל שירות שהוא יחיד ואימות פרטי הזיהוי שלו בהתאם לנדרש בסעיף 9 ו-4(א)(1) לצו, באופן מקוון, ובאחת מהדרכים הנזכרות בסעיפים 7 או 8 להלן.

7. טכנולוגיה להיוועדות חזותית (Video Conference)

הליכי זיהוי ואימות של מקבל שירות שהוא יחיד המתבצעים באמצעות טכנולוגיה להיוועדות חזותית, יעשו כדלקמן:

- א. הליכי הזיהוי והאימות יתבצעו על פי תעודת זהות ומסמך זיהוי נוסף שהנפיקה מדינת ישראל הנושא את שם הלקוח, מספר תעודת זהות שלו ותאריך לידה (להלן: "מסמכי זיהוי").
- ב. מקבל השירות ישלח לחבר הבורסה העתק של מסמכי הזיהוי באמצעות דואר אלקטרוני או באמצעים אלקטרוניים אחרים.
- ג. חבר הבורסה יזהה את מקבל השירות באמצעות טכנולוגיה להיוועדות חזותית (video conference) על פי אחד ממסמכי הזיהוי, שיוצג לחבר הבורסה על ידי מקבל השירות במהלך ההיוועדות החזותית.
- ד. חבר הבורסה יזהה את מקבל השירות אל מול תמונת הפנים שבהעתק הסרוק של מסמכי הזיהוי ששלח מקבל השירות כאמור בסעיף 7(ב) לעיל.
- ה. חבר הבורסה יאמת את פרטי מקבל השירות, כפי שנקראו מתוך תעודת הזהות אל מול מרשם האוכלוסין כנדרש בסעיף 4(א)(1) לצו.
- ו. ההיוועדות החזותית תוקלט ותישמר בהתאם לאמור בסעיף 13 להלן, ובכלל זה ירשם וישמר שמו של נציג חבר הבורסה שערך את ההיוועדות החזותית.
- ז. התקבלה בחשבון שנפתח אצל חבר הבורסה על שמו של בעל החשבון העברה בנקאית מחשבון אחר של אותו בעל חשבון, או מחשבון אחר שבעל החשבון הוא אחד מהשותפים בו, בחבר בורסה אחר או בתאגיד בנקאי.
- ח. חבר הבורסה יאמת כי בעל החשבון שנפתח ובעל החשבון שממנו התקבלה ההעברה הבנקאית הם אותו אדם, כאמור בסעיף 7(ה) לעיל, על פי האמור בסעיף 1(ג) להוראה בדבר דרכי אימות הפרטים לפי סעיף 8(ח1) ו – (2) לצו מיום 13 בפברואר 2019.

8. טכנולוגיה לזיהוי חזותי

הליכי זיהוי ואימות של מקבל שירות שהוא יחיד המתבצעים באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, יעשו כדלקמן:

- א. חבר הבורסה יבצע את הליכי הזיהוי והאימות על פי תעודת הזהות של מקבל השירות אשר תוצג לחבר הבורסה במעמד פתיחת החשבון, תוך שימוש בטכנולוגיה לזיהוי חזותי.
- ב. חבר הבורסה יאמת באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי חזותי את מקוריות תעודת הזהות (Authenticity) המוצגת על ידי מקבל השירות שהוא יחיד. בדיקה זו תתבצע, לכל הפחות, על סמך המאפיינים הקבועים

של אותה התעודה וסימני הביטחון שהוטמעו בה, בחינת שלמות התעודה ושלמות ועקביות של הפרטים המצויים על התעודה.

ג. שדה מספר הזהות יירשם באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי חזותי ללא אפשרות של עדכון השדה על ידי מקבל השירות במקרה שהטכנולוגיה לא זיהתה את הכתוב בתעודה המזהה.

ד. עדכן מקבל שירות את פרטי הזיהוי המופרטים בסעיף 3(א) לצו, למעט מספר זהות, נדרש חבר הבורסה לבדוק את השדה שנערך על ידי מקבל השירות אל מול תעודת הזהות.

ה. חבר הבורסה יאמת באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי חזותי כי תעודת הזהות היא אכן התעודה של מקבל השירות, ובכלל זה, אימות באמצעות השוואת התמונה שבתעודה לתמונה ברורה של מקבל השירות שצולמה באמצעות הטכנולוגיה.

ו. חבר הבורסה יאמת את פרטי מקבל השירות, כפי שנקראו מתוך תעודת הזהות אל מול מרשם האוכלוסין כנדרש בסעיף 4(א)(1) לצו. תאריך הנפקת תעודת הזהות יירשם באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי חזותי ללא אפשרות של עדכון השדה על-ידי מקבל השירות, במקרה שהטכנולוגיה לא זיהתה את הכתוב בתעודת הזהות.

ז. על האיכויות הטכניות של הטכנולוגיה לזיהוי חזותי, ובכלל איכות התקשורת (כגון רציפות התמונה והקול), התמונה והקול (כגון רזולוציה, ניגודיות, בהירות, תאורה) בזמן ביצוע תהליך הזיהוי, לאפשר זיהוי ואימות ברמת ודאות גבוהה של מקבל השירות ושל מסמכי הזיהוי שהוצגו על ידו.

ח. במהלך תהליך ההזדהות יתבצע אימות למספר הטלפון של מקבל השירות באמצעות שליחת סיסמא חד פעמית ("OTP" - One Time Password) לטלפון הנייד שבשימוש של פותח החשבון.

חבר בורסה המשתמש בסיסמה חד פעמית זמנית הנשלחת באמצעות מסרונים כגורם אימות, ייתן מענה לאותם לקוחות שאין באפשרותם לקבל מסרון, או שאין באפשרותם לקוראו, באמצעות משלוח מסרון קולי. לקבלת שירות זה, נדרשת בקשה מפורשת של הלקוח.

ט. במקרה של שימוש בטכנולוגיה לזיהוי חזותי אשר אינה מחייבת אינטראקציה חזותית עם נציג חבר הבורסה בזמן אמת, על חבר הבורסה לשלב גם את הבקורות הבאות:

(1) "בדיקת חיות"- ביצוע בדיקות אשר מטרתן היא לוודא שמקבל השירות הוא אדם ממשי. הבדיקה יכולה להיות אקטיבית (מקבל השירות מתבקש לבצע פעולה מסוימת) או פסיבית (ללא שמבקש השירות נדרש לבצע פעולה כלשהי).

(2) ביצוע הליך בקרה שוטף על מדגם של חשבונות שנפתחו וזאת בהקדם האפשרי לאחר מועד פתיחת החשבון. במקרה של חשבון שסווג כחשבון בסיכון גבוה בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור, יבוצע הליך הבקרה בטרם יתאפשר ללקוח לפעול בחשבון; לעניין זה:

"הליך בקרה" - בדיקה בידי נציג חבר הבורסה שתתייחס לנאותות התהליך המיושם ובכלל זה תקינות הנתונים שנמסרו על ידי הלקוח במסגרת פתיחת החשבון ;

"מדגם" – מדגם שיכלול את כל החשבונות שסווגו כחשבונות בסיכון גבוה בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור וכן חשבונות נוספים מתוך כלל החשבונות שנפתחו שייבחרו בגישה מבוססת סיכון ; שיעור המדגם לא יפחת מעשרים אחוזים מכלל החשבונות שנפתחו.

(3) סוגי הבקורות המפורטים בסעיף קטן (ה) ובסעיף קטן (ט)(1) לעיל, יבוצעו כמקשה אחת, ללא הפסקה ביניהם.

9. במקרה של מקבל שירות שהוא תאגיד, בנוסף על זיהוי ואימות מורשי החתימה שהם יחידים כאמור לעיל:

א. חבר הבורסה רשאי לבצע את תהליך הזיהוי של התאגיד כנדרש בסעיף 4(א)(3) לצו פי תעודת הרישום של התאגיד שנחתמה אלקטרונית על ידי רשות התאגידים או העתק מאושר שלה כהגדרתו בסעיף 4(ב)(2) לצו, החתום בחתימה אלקטרונית העונה על תכליות הוראות הצו בעניין זה, ואשר הוצג במעמד פתיחת החשבון. בנוסף נדרש חבר הבורסה לקבל נסח עדכני מרשם החברות של פרטי התאגיד הנדרשים, שנחתם אלקטרונית על ידי רשם החברות או אישור עורך דין על קיום התאגיד, החתום בחתימה אלקטרונית העונה על תכליות הוראות הצו בעניין זה.

ב. בנוסף, במעמד פתיחת החשבון, יקבל חבר הבורסה את המסמכים הנדרשים בסעיף 4(א)(3) לצו ויתעד אותם. העתק מאושר כהגדרתו בסעיף 4(ב)(2) לצו ואישור עורך דין כאמור בסעיפים 4(א)(3) יכול שיתקבלו גם באופן מקוון שהם חתומים בחתימה אלקטרונית העונה על תכליות הוראות הצו בעניין זה.

10. קבלת הצהרה על נהנה ובעל שליטה – סעיף 5 לצו

א. חבר הבורסה ידרוש מהמבקש לפתוח חשבון, הן באמצעות טכנולוגיה להיוועדות חזותית והן באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, לחתום על הצהרה על נהנה באופן מקוון ובנוסף יתעד באמצעות הטכנולוגיה (בהקלטת תקשורת וידאו - אודיו), את המבקש לפתוח חשבון מצהיר בוידאו ובקולו כי אין בחשבון נהנים מלבדו, למעט במקרה בו מקור הכספים בחשבון הוא בחשבון משותף למקבל השירות ולבן זוגו, אז יוכל המבקש לפתוח חשבון להצהיר, כי אין נהנה בחשבון פרט לבן זוגו.

ב. במקרה של פתיחת חשבון לתאגיד, חבר הבורסה ידרוש ממורשה החתימה לחתום באופן מקוון על טופס הצהרה על בעל שליטה, ויתעד את מורשה החתימה מצהיר בוידאו ובקולו בדבר נכונות הטופס.

11. זיהוי מקוון באמצעות צד שלישי

חבר הבורסה רשאי לקבל שירותים מצד שלישי לצורך התקשרות עם מקבל שירות וביצוע זיהוי מקוון, על דרך של מיקור חוץ (להלן – "נותן שירות במיקור חוץ"), ובלבד שהתקיימו כל אלה:

- א. חבר הבורסה יודא כי לנותן השירות במיקור חוץ יש את הטכנולוגיה, המיומנות והידע המקצועי הנדרשים לאספקת השירותים וכי שירותים אלו מתבצעים בהתאם להוראות כל דין, ובכלל זה תקנה 15 לתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 והנחיית רשם מאגרי מידע מס' 2/2011 'שימוש בשירותי מיקור חוץ (outsourcing) לעיבוד מידע', וכן הוראות פרק זה;
- ב. קיומו של הסכם בכתב בין חבר הבורסה לבין נותן השירות במיקור חוץ, המסדיר את יחסי הצדדים בקשר למתן השירותים לזיהוי מקוון, ובכלל זה מגדיר את הפעילויות שיבוצעו על ידי נותן שירות במיקור חוץ וקובע את הזכויות, החובות והאחריות של הצדדים להסכם, באופן שמבטיח עמידה בהוראות הדין;
- ג. חבר הבורסה יטמיע אמצעי פיקוח ובקרה על השירותים שמסופקים על ידי נותן השירות במיקור חוץ;
- ד. חבר הבורסה יודא שמירה, גיבוי ואבטחת מידע של המסמכים וההקלטות כאמור בסעיף 13 להלן;
- ה. אין בסעיף זה כדי לגרוע מאחריות חבר הבורסה לפעילות של מקבל שירות המתבצעת באופן מקוון, על פי כל דין, וחבר הבורסה אינו רשאי להעביר לגורם שלישי את האחריות שחלה עליו על פי הוראות הדין.

12. הכר את הלקוח – סעיף 2 לצו

- א. חבר הבורסה רשאי לבצע את הליך "הכר את הלקוח" באמצעים טכנולוגיים שונים מאלו המשמשים אותו לצורך זיהוי מקוון, ובלבד שנקט באמצעים סבירים לוודא כי המשיב לשאלון "הכר את הלקוח" ומקבל השירות המזוהה והמאומת בהתאם להוראה זו, חד הם, ובחשבון של תאגיד כי המשיב לשאלון הוא מורשה החתימה בתאגיד.
- ב. מקבל שירות שזוהה באופן מקוון, יסומן ויזוהה ככזה במערכות המחשב של חבר הבורסה לצורך ניטור סיכונים וביצוע מעקב מוגבר למשך תקופה שתיקבע על ידי חבר הבורסה בהתאם להערכת סיכונים.
- ג. רמת הסיכון של מקבל שירות שזוהה באופן מקוון תותאם להליך "הכרת הלקוח" שבוצע למקבל השירות.

13. שמירה, אבטחה וגיבוי

- א. חבר הבורסה יודא ויפעל למניעת זליגת מידע בביצוע הליך הזיהוי המקוון.
- ב. חבר הבורסה ישמור עותק דיגיטלי של תהליך הזיהוי של מקבל שירות (לרבות הליך "הכר את הלקוח" וקבלת הצהרה על נהנה ובעל שליטה בחשבון), ובכלל זה, הקלטת תקשורת וידאו- אודיו, צילום או סריקת מסמכי הזיהוי ו/או מסמכים אחרים שהוצגו על ידי מקבל השירות באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי מקוון. יובהר כי אין בהוראות אלה כדי לגרוע מחובות חבר הבורסה לפי הוראות הדין לעניין הגנת הפרטיות ובכלל זה תקנות הגנת הפרטיות.
- ג. במקרה של זיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, ובהמשך לביצוע האימות למספר הטלפון של מקבל השירות כאמור בסעיף 8(ח), חבר הבורסה ישמור את מספר הטלפון ומספר הברזל (IMEI) של מכשיר הנייד של מקבל השירות, ככל שמדיניות היצרן מאפשרת זאת, כמו גם כתובת IP ממנה בוצעה פתיחת החשבון. מידע זה יישמר בידי חבר הבורסה באופן מאובטח על מנת לאפשר להתחקות בדעבד אחר זהות מקבל השירות.
- ד. חבר הבורסה ישמור תיעוד של הבקרה שערך נציג חבר הבורסה כמפורט בסעיף 8(ט)(2) לעיל.
- ה. מידע כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו- (ג) ייחשב כ"מסמכי זיהוי" לענין סעיף 10 לצו, וישמור לתקופה הנקובה בסעיף זה. כמו כן, המידע יאוחסן בשרת מאובטח שבשליטת חבר הבורסה ויגובה מידי תקופה באופן שיאפשר בעת הצורך שחזור עדכני, מהיר ואמין וכן שמירה על הנתונים, כפי שהם, ללא אפשרות עריכה. אופן שמירת המידע יאפשר שחזור אמין ומהיר שלו.
- ו. חבר הבורסה יידע את מקבל השירות על המידע שישמר, לרבות כי נאסף ונשמר אודותיו מידע ביומטרי, לאיזה צורך ישמר, הגורמים אשר עשויים להיות בעלי נגישות למידע ומשך הזמן שהמידע ישמר, וכן לגבי סיכונים הקשורים באבטחת המידע והגנת הפרטיות ויקבל את הסכמת מקבל השירות לכך, והכל בהתאם לחוק הגנת הפרטיות.
- ז. במקרה של זיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי חזותי, חבר הבורסה יבצע תהליך לעריכת רשומה מוסדית, שתיסמך על חוות דעת של גורם משפטי אצל חבר הבורסה, ואשר תתייחס לתנאים להוכחת רשומה מוסדית, לרבות פלט של רשומה מוסדית, כמפורט בסעיף 36(א) לפקודת הראיות, התעודה תחתם בידי גורם מטעמו של חבר הבורסה.
- ח. במסגרת עריכת "רשומה מוסדית" כאמור לעיל, חבר הבורסה יכלול את הסרטון שצולם במהלך ההזדהות החזותית באמצעות הטכנולוגיה.

14. בקרה וניהול סיכונים בהליך פתיחת החשבון וניהולו - סעיפים 2, 11 ו- 18 לצו

- א. חבר הבורסה רשאי שלא לבצע הליך זיהוי באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, או להפסיקו, בהתאם למדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור והנהלים שקבע בעניין זה.
- ב. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, חבר בורסה שמזהה, אגב פתיחה של חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון או ניהול של חשבון כאמור, כי מדובר במקבל שירות בסיכון גבוה, ישקול לזהות את מקבל השירות פנים אל פנים או שלא לפתוח את החשבון כלל או לחסום את הפעילות בחשבון קיים, לפי מידת הסיכון והעניין.
- ג. בנוסף, כאשר במהלך פתיחה של חשבון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, עלה חשש אצל חבר הבורסה להתנהגות בלתי רגילה של מקבל השירות, על חבר הבורסה לשקול לזהות את מקבל השירות פנים אל פנים ו/או להגיש דיווח על פעולה בלתי רגילה ו/או שלא לפתוח את החשבון כלל, והכל בהתאם לנסיבות ומידת הסיכון.

15. אמצעי ניטור ובקרה על הפעילות - סעיפים 2, 11 ו- 18 לצו

- א. חשבון שמקבל השירות בו זוהה באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, יסומן ככזה במערכות המחשב של חבר הבורסה ויבוצע בו מעקב מוגבר למשך תקופה שתקבע על ידי חבר הבורסה, ובהתאם להערכת הסיכונים שביצע חבר הבורסה.
- ב. על חבר הבורסה להטמיע מערך ניטור ובקרה לצורך מילוי חובותיו על פי הצו באמצעות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון. זיהוי פעולות חריגות יבוסס, בין היתר, על אנומליות טכנולוגיות ותפעוליות וכן אנומליות עסקיות לפי הצורך, וישמש גם לכלי נוסף לניטור דיווחים לפי סעיף 14 לצו.
- ג. חבר הבורסה יעקוב אחר התפתחות שיטות הונאה בישראל ובעולם ויעדכן במידת הצורך את מערך הניטור והבקרה.

16. קבלת אישור יושבת ראש רשות ניירות ערך

- א. חבר בורסה המבקש ליישם טכנולוגיה לזיהוי חזותי לצורך פתיחת חשבונות ללקוחות, נדרש לקבל לכך את אישור יושבת ראש רשות ניירות ערך.
- ב. חבר הבורסה המגיש בקשה לקבלת אישור כאמור, יציג בפני יושבת ראש רשות ניירות ערך כי התקיימו לגביו כלל התנאים והעקרונות האמורים בהוראה זו. בקשה כאמור תכלול לכל הפחות את הפרטים הבאים:
 - (1) שמו ופרטי הקשר של ספק הטכנולוגיה לזיהוי חזותי.
 - (2) תיאור מפורט של מאפייני הטכנולוגיה לזיהוי חזותי.

(3) חוות דעת מומחה מספק הטכנולוגיה ערוכה כדין, בהתאם לתוספת הראשונה לפקודת הראיות, שתפרט, בין היתר, את יכולות המערכת שפיתח, אופן ביצוע הזיהוי ואימות הזהות והפוטנציאל לזיהוי שגוי.

(4) הצהרה מאומתת של המנהל הכללי של חבר הבורסה כי מילא אחר כלל דרישות הדין בכל הקשור בשימוש בטכנולוגיה ובכלל זה הוראות הגנת הפרטיות הקבועות בדין. התחייבות חבר הבורסה להגביר את מודעות מקבל השירות ולמסור לו פרטים כנדרש בסעיפים 4(ג)(5) ו-13(ו) להוראה זו.

(5) פירוט הבקורות שהוטמעו אצל חבר הבורסה בקשר לשימוש בטכנולוגיה לזיהוי חזותי.

(6) הסכם בכתב בין חבר הבורסה לבין ספק הטכנולוגיה, המסדיר את יחסי הצדדים בקשר לטכנולוגיה והשימוש בה לצורך זיהוי חזותי, וקובע את הזכויות, החובות והאחריות של הצדדים להסכם, באופן שמבטיח עמידה בהוראות הדין ובכלל זה הוראות תקנה 15 לתקנות הגנת הפרטיות.

ג. כל שינוי מהותי בטכנולוגיה או בשירות הניתן על ידי חבר הבורסה באמצעות הטכנולוגיה מחייב קבלת אישור יושבת ראש רשות ניירות ערך בטרם יישומו.

17. חובות חבר הבורסה

יובהר כי עניינה של הוראה זו באופן קיום חובות שבצו איסור הלבנת הון, בפתיחת חשבונות באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון. אין באמור בהוראה כדי להפחית מחובות אחרות של חבר הבורסה החלים עליו בפתיחת חשבונות באמצעות טכנולוגיה לזיהוי מקוון, על פי כל דין, לרבות על פי תקנון הבורסה, ובכלל זה חובת חבר הבורסה לניהול מכלול הסיכונים הגלומים בשימוש בטכנולוגיה לזיהוי מקוון, לרבות סיכוני התחזות שיובילו למעילות והונאות ו/או לאירועי סייבר, סיכוני אבטחת מידע וסייבר, סיכוני פגיעה בפרטיות, סיכוני מעילות והונאות, סיכונים משפטיים וסיכוני ציות.

גב' ענת גואטה

יו"ר רשות ניירות ערך

י"ג כסלו תשפ"ג

7 דצמבר, 2022